

tekintik nagy tiszteletnek és nem is számíthatnak nagy tekintélyre és befolyásra, mivel a közönség előtt a fői pánság méltóságát vesztette. Állásnak pedig bizonytalan; ki tudja, képesek lennének-e a vidéki pártokat kibékíteni s a kormány kivánságának úgy a megyei közigazgatásban, valamint a jövő képviselőválasztásoknál megfelelni? Ez a kétség és bizonytalanság éppen a legjobb elemek tartja vissza attól, hogy megyei főhivatalt vállaljanak.

Sokan azt hitték, hogy a függő főispáni kérdések megoldást nyernek a nyáron, a mikor a képviselőház szünetel s a megyei urak aratnak és nem érnek rá sokat politizálni. De a hírek, melyek a főispánok kirostálásáról és kinevezéséről szólnak, be nem váltak. A magyar közönség pedig annyira fásult, hogy épp oly egykedvűen tűri, ha maradnak, mint ha mennek, ha interregnum van, vagy ha új főispán jön. Keleti megadással tűri sorzát a magyar, hogy akárki lesz főispán vagy képviselő, egészen mindegy.

Debreczen, július 19.

A papi javak szekularizációja. — Több fővárosi lapban jelent meg tegnap olyan közlemény, melynek valószínűsége feltehetően van kételkedni. Így a legközvetlenebb forrás, a Keleti Értesítő szerint a függetlenségi párt egyik másik tagj részéről indítvány fog tétetni a papi javak szekularizációját illetőleg. Nem tudjuk honnan vette a Keleti Értesítő ezt a hírt, de kételkedéssel kell mindenestre fogadnunk. A függetlenségi párt ez ideig e tárgyban lépést nem tett, a szünet alatt nem is fog tenni. Azután meg a szekularizáció kérdése még nem érett meg annyira, hogy azt a következő ülészekben tárgyalni lehetne. Széll Kálmán és a vele szöve kezett néppárt pedig oly erős ellentétbe lenne a szekularizációnak, a melyen megtörne minden akarat. Azt tudja mindenki, hogy a közel jövőben új egyházpolitikai kérdés lesz a papi javak szekularizációja s nagy vihart fog támasztani Magyarországon, de ha Franciaország meg-

tehethe s ezáltal erőben csak nyert, megfogja tenni — az első kényszerítő alkalommal — Magyarország is.

Nagyvárad i lecke a kormánynak.

Jellemzi a Széll kormánynak gyámoltalansága a hazafiatlanságig menő politikáját az a felirat, melyet Nagyvárad városa intézett a kormányelnökhöz az Ofen-Pest címzésű levelek ügyében. A felirat, utalva Becs városnak a magyar nemzeti államot sértő és tagadó perfid határozatára, hangsúlyozta hogy a törvényhatóság e felett megbotránkozását fejezte ki, a nemesebb érzelmekre képtelen szellem megnyilatkozásának tartván a határozatot azok részéről, kikkel állami létünk egybe van kapcsolva, s mégis azt keresik, a mi a magyaroknak faj, vagy azt, a mi Magyarországnak árt. Nagyvárad e méltatlan kötekedest a magyar helységnevekről alkotott törvény ételeptetésével véli megrendszabályozhatónak. A törvény már két évvel ezelőtt megalkotottatott, annak végrehajtása azonban késik. E késedelem végrehajtásából az állam ellenségei azt a következtetést vonják le, hogy a kormánynak nincs ereje és bátorsága azt végrehajtani. E le ve n e r e j ű, c z e l t u d a t o s m a g y a r p o l i t i k a e v e l e k e d é s t m e g s z ű n t e t t é. Nagyvárad városa kéri a törvény mielőbbi végrehajtását, a mi a nemzeti érdekeknek hatalmas szolgálattal tenni. A feliratot pártolás végett az összes törvényhatóságoknak megküldték.

A váradiai tehát ki méltalosan bár, de mégis egész őszintén tudomására hozták Széll Kálmának, hogy az ő politikája sem nem »eleven erejű«, sem nem »céltudatos« sem nem »magyar« hanem afféle gyámoltalan vergődés, mely lehetővé teszi elleneségünknek, hogy akkor és ott bántsanak bennünket, vagy ártsanak nekünk, a hol és a mikor éppen kedvük tartja.

Csak az a különös ebben a dologban, hogy például a Széll politikájával csak a közelmúltban szolidaritást való Tiszta Istvánnal hogyan tud szimpatizálni az a Nagyvárad, amelyik ezen politikanak gyávaságot a legőzintébben megveti.

A kínai események.

Ha a Berliner Tageblatt híre igaz, a világháború réme oly közelből fenyeget már, hogy az kikerülhetetlennek látszik. Egy másik berlini lap azt tudja ugyan, hogy a hatamak közt már teljes a megállapodás a következő

eljárásra nézve, de a szent-pétervári jelentés minden kombinációt hatalomra dönt. Oroszország északról készül Peking felé haladni, még pedig teljesen a maga felelősségére. A mozgást mindentől a legnagyobb sietséggel folytatja és készülődéseiből megsejtható eseményekre kell következtetnünk. Most akár Kína akár Oroszország lesz a hadüzenő fél, ez mitsem változtat azon a helyzeten, hogy Oroszországnak kilépése a többi hatalom sorából egy külön akciónak a bevezetése, a mely természetesen a többi hatalom magatartásának is más irányt fog szabni.

Az a titokzatos, szinte legendászerű futár, a ki némely nap száz kilométernyi utat is meg tud tenni, ismét tud valami nagyot jelenteni. A szenzációs táviratokkal ugyanis, a melyek a p-kingi követségek lemeszarlásáról adtak hírt, ő azt jelelti, hogy július 9-én — a mi idő számításunk szerint július 13-án — a követségek még éltek. Hogy ezt a hírt igen szeretnénk valónak tartani, az természetes. Annak szerencsénk tartani, már csak azért is hogy talán elejét lehetne venni annak a nagy szabású megtorlásnak, a mely ellenkező esetben elmaradhatatlan.

Van egy másik, szintén kedvezőnek látszó hír, az t. i., hogy Tiencsin ezuttal megszabadult a veszedelemtől. Legalább az éjjeli jelentésekből erre kell következtetnünk. Igaz, hogy a táviratok Sanghaiból jöttek, amely forrás éppenséggel nem megbízható. Nem tudunk attól a kellemetlen érzéstől szabadulni, hogy a kínaiak minden jelentékeny hírt lehetőleg visszatartanak, ezzel új reményt keltenek, hogy időközben annál zavartalanabban folytathassák pusztító munkájukat.

Egyébként ha Tiencsin felszabadítása igaz is, rengeteg áldozattal járt ez a helyzet javulására edes-keves a kilitás, mert a Daily Express egy mai távirata szerint Tuan herceg egyik rendeletében határidőt tűzött ki az általános felkelésre.

A legújabb táviratok egyéb közleményei a következők:

A követségek sorsa.

Brüsszel, jul. 18.

A külügyminiszter a pekingi követség első titkártól, Capriertől a következő tegnap föladott táviratot kapta Sanghaiból:

Cseng tao-aj a santungi kormányzótól a következő távirati jelentést kapta:

Egy futár, a ki július 9-én ment el Pekingből, — azt jelenti, — hogy a követségek még jól tartják magukat.

magas, meredek part emelkedik, sugár égerfákkal, melyek árnyékot vetnek a folyó egész medrére.

Fürdő kabinoknak persze híre hamva sincsen. De hát azokra sincsen is szükségünk, mert a sűrű füzes pompás vetkező helyet nyújt. Hess te kis madár! míg a menyecskék és leányok elkezdnek fürdő-toillettjükkel!

Kellemes alkonyati szellő lengeti a füzes galyait. Először tehát a fürdő t. i. vesztünk s csak azután szállingóznunk le a vízhez.

Minden úgy megy, mint Balaton-Füreden, vagy a tengeri fürdőkben: nők és férfiak egy vízben lubickolunk. A profeszor ur a Vincze diákok viz alá buktetja, aki aztán rettenetes prüszkölések közt emeli fel buksi fejét a vízből s nagyon vigyáz rá, hogy többé a profeszor ur közelébe ne kerüljön.

A ki is z a p-f ü r d ő t is akar venni, az átgázol a tulsó partra, hol pompas iszap van. Bemazolja vele egész testét s ilyen állapotban bátran elmehetne Afrikába . . . szer-csennek! Csodás hatása van ezen iszap fürdőnek a rheumás tagokra, nincs olyanköszvény, a mit ezen iszap-fürdő meg ne gyógyítana. A debreczeni köszvényes urak mégis Abbáziába járnak, noha néhány zóna távol-ságban, Szamos-Füreden, teljes gyógyulást találnak!

Van nagy kaczagás, lobácsolás, játék. Egész csatákat vívunk a vízben. Két táborra

szakad a fürdőző sereg s tenyereinkkel fecskendezzük egymásra a vizet. A kit szemén talál a víz sugar: az mint maródi kivonul a narci tűzből, illetve harci vízből, a többiek pedig rettenthetetlenül tovább folytatják a barcot, mint a hogy a burok cselekszik. Egy pár női fürdőkalap áldozatul esik ezen harc-nak: azokat elragadja a víz a komp felé, hol aztán a révész ügyesen kihalaszgatja.

A puritán erkölcsű falusi népnek azonban nem nagyon tetszik az, hogy mi a tengeri fürdők divatját behoztuk Szamos-Füreden. A jó nép szemérem-érzete elítéli azt, hogy him- és nő-nemű lenyek együtt fürödnek. — Egyik-másik öreg presbyter megbotránkozva meg is jegyzi:

— Ni, ni! A p-pkissasszony a káplán urral f ü r d i k!

De az ilyen megjegyzés minket nagyvilági embereket nem hoz zavarba. Tovább áldozunk a Szamos Neptunjának s semmi kedvünk nincsen kijönni a folyóból, melynek vize csaknem langym-leg. Azonban midőn az alkony alább ereszkedik: nagy rajokban megindulnak a szunyogok az erdő felől.

E veszedelmes fenevadak elől aztán menekülünk. A ki nem siet a felöltözéssel, azt úgy összecsapik a szunyogok, hogy nem kivánja meg egyhamar a tengeri fürdőt. Természetes ennélfogva, hogy a nők is, szokásuk ellenére, csodálatos gyorsasággal felöltöznek

s pár perc alatt az egész társaság utra készen áll.

Odahaza friss aludt tejjel várnak bennünket. Az aludt tej helyettesíti Szamos-Füreden a fagyaltot. Ezzel, bármennyit eszünk belőle, nem rontjuk el a gyomrunkat, míg a városiak a fagyalt élvezése miatt rendszeren Karlsbadba kerülnek, de »navalás« gyomrukat ott se tudják kikúrálni, míg ha Szamos-Füredre jönnek: aludt tejet enni: náluk is dühöngene az egészség, az orvos urak nagy bánatára.

A szamos-füredi Annabirsa, melyet a Kiriczén, ebben a szép gyümölcsös kertben tartunk meg, máris nagyban készülődünk. Szívesen látjuk a tekintetes szerkesztő urat is s reméljük, hogy meghívásunkat el is fogadja.

Frissen sült hálal s más jó félékkel fogjuk megtraktálni. Nagyszerű muri lesz az, minőt a debreczeni tüzoltók se tudnak rendezni! A boros palaczkokat lebütés végett, a folyó iszapjába assuk el s a hűtés ezen módja ezer jegveremmel többet ér. Elhozatjuk a szamoszegei leghíresebb bandát s szerkesztő urnak mint kallai embernek tiszteletére elítöl-czoljuk a k á l l a i k e t t ő s t i s.

A bái meghívókat a holnap postával elküldöm Hoffman és Kronovitz uraknak. Ők azt bizonyára ingyen fogják kinyomatni, s ez esetben ezen tárczacikkemért nem kérek tőlük honoráriumot!

(K. B.)

London, jul. 18.

Az idevaló kínai követ körülbelül ugyan olyan tartalma táviratot adott a külügyi hivatalnak, mint a miyet Vutiogjang követ kapott.

London, jul. 18.

A Daily Expressnek jelentik Beirából, hogy Mac Master angol konzul ellen merényletet követtek el. Egy ember löszurást ejtett a nyakán. — A konzul aligha épül föl. — A merénylet letartóztatták és börtönbe vették.

London, jul. 18.

A Daily Telegraph jelentik Kantonból, hogy Li-Hung-Csang a konzulokkal való beszélgetés során aggodalmát fejezte ki a pekingi idegen követek sorsáról és azt mondja, hogy Salisbury lordtól és Delcasse francia külügyminisztertől hasonló tartalmu levelet kapott, a melyben felszólítják őt a követek megvédésére, és arra az esetre, ha a követeket megölik, halálbüntetéssel fenyegetik a felelős kínai hivatalnokokat. Li-Hung-Csang ezeket a leveleket elküldte az özvegy császárnének és azt hiszi, hogy a császárné sokat tett a követek megmentése érdekében.

A felkelés terjed.

London, jul. 18.

A Daily Expressnek jelentik Triensinből 15-iki kelettel, hogy a nemzetközi csapatok halottjainak és sebesülteinek száma e hó 14-én negyszázhatvan volt. Ugyanennek a lapnak sanghái-i levelezője azt jelenti tegnapi kelettel, hogy kínai forrásból arról értesült, hogy Tuan herczeg egyik rendeleében határidőt tűzött ki az általános fölkelésre. A tudósító hozzát teszi, hogy a sanghái-i kínaiak nyíltan kijelentik, hogy ha az idegen csapatok ott partra szállnak, rájuk löknek.

Oroszország előtérbe lépése.

Berlin, jul. 18.

A Berliner Tagblattok távirják Pétervárról:

Alig lehet kételkedni abban, hogy Oroszország most már erősebben fog északra Peking felé hatolni és pedig teljesen a saját kezére. Az orosz csapatok készülődése messzeható operációkra enged következteteni, melyeket különösen északon terveznek, a hol a szibériai vasút nagy előnyükre szolgál.

Tegnap ismét 56 katonatiszt hagyta el Moszkvát a szibériai vasuton. Ugyiszintén 94 katonarost is bevezényeltek. Nap-nap után újabb kinevezések történnek. Az orosz vörös kereszt-egylet intézésében lázas tevékenység uralkodik. 200 ágyut, táborterveket rendeznek be orvosokat, betegápolókat fogadnak fel.

London, jul. 18.

A Daily Mail egy július 16-ról, Pétervárról keltezett távirata azt mondja, hogy kétség sincs a felett, hogy Kína Oroszországnak hadat fog üzeni, és hogy a háboru, melynek kimenetele beláthatatlan, már megkezdődött.

Az angolok Fiumében.

Fiume, jul. 18.

A nap eseménye az a bál, melyet gróf Szapary László kormányzó rendezett az angol flotta tisztikarának tiszteletére. Olyan fényes ünnepség volt ez, minőt Fiume még soha nem látott.

A kormányzó palota homlokzatán ezer és ezer színes lampion ragyogott le a Palladio modorában épült palota homlokzatáról, az oldalt félkör alakban terjeszkedő terraszokról és a remek kerítés vasoszlopairól. A kertben közel 10.000 mécses volt elhelyezve, melyek nemzeti színű girlandot képeztek.

A terraszokon és lépcsőkön, amelyek a terraszokhoz vezetnek, mindenütt pálmák voltak elhelyezve, s a főbejárat tropikus növények kertjévé változott. — A kert jobb oldali részén az üde, zöld pássztra asztalokat áll-

tettek fel, gazdagon megterítve a borászat és a hideg konyba legváltozatosabb produktumaival.

Az Adamich téren, ahol a palota áll és a tengerparton óriási tömeg nyüzsgött. Az angol flotta hajóiról szakadatlanul érkeztek a gázcsónokok és szállították partra a tisztelet kik valamennyien fekete disztyenruhájukban jöttek.

Az érkező vendégeket a főbejáratnál a Szapary család szinpopás magyar ruhába öltözött huszárjai és libériás inasai segítették a kocsikról.

Megjelentek a flotta összes tisztjei, a helybeli közös hadsereg tisztikara, a tengerészeti akadémia tiszti tanárai, a revkapitányok, valamennyien egyenruhában.

Képvisele volt a fiumei és környékbeli klérus, hivatalosak voltak az összes városi és állami főbb tisztviselők, a rusi notabilitások, a penzintézetek s egyéb nagy iparvállalatok előkelő hivatalnokai, az Adria- és a Magyar-Horvát hajózási társaság igazgatói, ezenkívül a Fiumében, Abbáziában és a Quarnero környékén élő előkelő magyarok.

A vendégeket az emleti nagy terem bejáratánál a kormányzó fogadta. A meghívottak legnagyobb része feleségével együtt jelent meg, kiket a báteremben a kormányzó édes anyja, özv. Szapary Géza grófné szül. Györy Teréz fogadott. Közel 900 főnyi társaság gyűlt össze a termekben és terraszokon, honnét elragadó látványt nyújtott a kert és az előtte nyüzsgő ezerfejú sokaság.

Fel 11 óra után megkezdődött a hangverseny. Először a budai dalárda remekelt, két dalt adva elő katonai zenekar kíséréssel, majd Scarpa kisasszony lepte meg az előkelő hallgatóságot gyönyörű hangjával.

A hangverseny végével az egész társaság átvonult a baloldali terrasz sátor alá, és a kertben elhelyezett asztalokhoz és megkezdődött a vadak, tengeri halak, pástétomok, édességek és fagyalok felhordása.

Nem volt egyetlen vendég sem, aki elnagdatással ne nyilatkozott volna a bálról. — Éjfélkor a mulatság még javában folyt. Az idősebb urak a kártyaasztaloknál telepedtek meg a pálmák alatt, a fiatalok pedig táncra kerekedtek. Felváltva a katonazenekar, a városi zenekar és cigány banda húzta a talpalóvalókat. A mulatság csak hajnal tájban ért véget.

Fiume lakossága még hetek múlva is erről a gyönyörű mulatságról fog beszélni.

Miként lehet és kell a magyarságot megerősíteni.

— Két cikk. —

II.

Az erdélyi magyarságot még egy más, a kivándorlásnál semmivel sem kisebb veszély is fenyegeti, melyet ha nem leszünk képesek idejekorán megakadályozni, úgy csakugyan nem sok idő múltán a román »Albina» és más hasonló törekvésű penzintézetek fognak Erdély középső részének birtokain osztozkodni.

Ez a veszély az erdélyi kis és közép-birtokosok előre látható csödjére, mely a kivándorlással okozati kapcsolatban van, de ennek teljes megszüntetésével is ha idejekorán megakadályozni nem sikerül, úgy nem mondok sokat, egy negyed század alait be fog állani s akkor nézetem szerint Erdély magyarsága is elveszett.

Erdély közép- és kisbirtokossága fogyatékos szellemi tőkével, kevés vagy semmi forgó tőke birtokában legtöbb helyt mostoha éghajlati viszonyok között, munkás kéz hiányában a folyton növekedő igények mellett napról, napra szegényedik s így nem csoda, ha a birtokok ijeszítő módon el vannak adósodva a mindennemű és rangú bankok és takarékpénztáraknak.

Ezen a bajon segíteni, társadalom, kormány és törvényhozás együttesen van hivatva cselekedni.

A társadalom a különböző gazdasági szö-

vetkezetek s nevezetesen az értékesítő szövetkezetek lét-sítése által a létező bajokat maga is nagyban orvosolhatná, mert egyrészt a közvetítő kereskedelem kizárásával a gazdák és termelők terményeit értékesítve azt a hasznot, melyet eddig a kereskedők mondhatni jogtalanul zsebre tettek és tesznek sok esetben a gazdák rovására a gazdáknak és termelőknek adnak, de másrészt a gazdasági intelligencia terjesztésére is Erdély magyarságánál ezek a szövetkezetek nagy befolyással lennének.

Terjesztenék a gazdasági szakismereteket a nép legelső rétegétől kezdve, irányítanák a termelést s ez által úgy direct, mint indirect úton elősegítenék a közvagyonosodást.

A kormány és törvényhozás segítségét, hogy Erdély magyarsága fennmaradjon és erősödjön s a nemzetiségi áramlások ellenállni tudjon a következőkben körvonalozom:

Alitson fal a földművelési kormány a székely megyékben egy vagy a szükséghez mérten több földműves iskolát. Rendezzen be minden megyében egy mióta gazdaságot, ezzel sokkal többre megy, mint hogy gazdasági előadások tartásával, melyeknek jelentőségét helyileg, közel nem kicsinylem de gyakorlati szempontból keveset érnek találok, alig valamivel többnek, mint hogy elmondhatjuk, hogy a gazdák érdekében is történt valami.

Ezek által emelni fogja a kisbirtokos és a paraszt osztály szel emi tőkéjét.

De ezek a módoszatok sem elég radikálisak a baj orvoslására, hanem sokkal mélyebbre ható lépést is kell a földművelési kormány, hogy tegyen.

Akár egy, akár több szakközeg által, a székely gazdák értekezletén javaslatba hozott közgazdasági előadó; szeressen információt magának a beadósodott birtokok felől, azok tulajdonosairól és törvényhozásilag a telepítési törvényvel kapcsolatosan biztosítson és nyújtson ezen birtokok tisztázására egy bizonyos összeget s ott, hol a birtokos személye különben garanciát nyújt, váltsa magához a birtokot, a ma terhelő 10—12 százalékos adósságokat 3—4 százalékos, 15—20 év alatt törlesztendő kölcsön-nyújtással s ez uton megmenti az erdélyi magyar birtokos osztályt.

Igaz, hogy ez az államháztartás pénzügyi megterhelésével járna, de miután a megváltási összeg, melyet biztosítana még a kezelési költségeken felül, mert az adóhivatalok keretébe jól beilleszthető lenne, 2%-kot jövedelmezne is, s így az áldozat, melyet az állam az erdélyi magyarságot hozna végeredményben nem is lenne valami nagy; ennyi, pedig Erdély magyarsága a magyar államtól a melynek Keleten védbástyája volt mindig meg is várhat.

Ha a ruthének érdekében indított actió eredményre vezet, pedig abban senki sem kételkedik, akkor a mi érdekekben, mely sokban hasonlít amazokéhoz, szintén kívánatos, hogy állam és társadalom közös actióba lépjenek.

M. O.

A transzváli háboru.

— S ját tudósítónktól —

Debreczen, jul. 19.

London, jul. 19. A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából 17-iki kelettel: A burok tegnap megtámadták Polecarew hadállásának balszárnyát, de sikertelenül. Polecarew színeli házagot hagyott védelmi állásában, a melyet azonban a hajó és tábortábor ágyuk tűzével pástázni lehelett. A burok óvatosan közeledtek és mikor az angol tűzérség hirtelen tüzelni kezdett, visszavonultak. Spring hadállását is megtámadták a burok, a kik heves harc után 50 yardnyira közeledtek az ir ezred hadállásához s az ezredet megadásra szólították fel. — Válaszul az ezred sortüzei — adott, mire az ellenség minden irányban széjjel meit.

London, jul. 18. Roberts lord jelenti Pretóriából e hó 17-ikéről: az ellenség tegnap elszánt támadást intézett Poli-Carew bal

oldala és a Hutton parancsnoksága alatt levő balszárnny ellen.

Az ellenség több kísérletet tett arra, hogy a hadállást rohammal bevegje, miközben kezítésára került a dolog és a lövészeket felszólították, hogy adják meg magukat. A hadállást azonban az ir lövészek és gyarmatcsapatok vitézül megvédték.

Az ellenség 15 halottat, 50 sebesültet és 4 foglyot veszített; az angolok 7 halottat és 29 sebesültet veszítettek, 23-an eltűntek. — 1500 ember 5 ágyúval keresztül törte a Hunter és Rundle dandárai által alkotott kordont Betlehem és Vycksburg között és Paget és Broadwood dandáraitól üldözve Lindley felé vonult.

London, július 19. A Daily Expressnek jelenik Beirából, hogy Mac Master angol konzul ellen merényletet követtek el. Egy ember törzsúrát ejtett a nyakára. A konzul aligba épült fel. A merénylet letartóztaták és börtönbe vetették.

London, július 18. A Reuter-ügynökség jelenti Rovikranz környékéről 15-iki kellel: Rundle tábornok előnyomulását folytatva Rovikranznál, Vycksburgtól északra, érintkezé-be jutott az ellenséggel. A burok, kik körülbelül százötvenen voltak, lassan visszavonultak. Brabant táborok megszállta Rovikranzot. Az angol tüzserég egész nap ágyuzta a halmokat, miselatt Brabant csapatai és yemanryk puskalövésnyiről hevesen tüzelve előnyomultak. Napnyugta előtt egy nagy bur csapatot vettek észre, a mely körül belől 5 mér-fődnyre volt és a hegyeken át segítségére jött az ellenségnek, a mely nyilván a hegyekről készült előtörni. A harc holnap valószínűleg folytatódik.

Snieman parancsnok Delarey tábornokot felmentette a parancsnokság alól és lefokozta.

HIREK.

Szezon versek.

I.

Nagyszerű! Hisz itt is ép' oly meleg van
Mint a milyenben sül e szép haza —
Én azt hittem, hogy Debreczenben hűsebb
A nappal, és csendesb az éjszaka.
És hogy még a hitemben is csalódtam —
Ezért bus verset írni nem merek:
Nagyszerű! Hisz itt is szörnű meleg van
És éjjel elnek mind az emberek. —

II.

Ha a poéták nyaralni akarnak,
Az istenekre várnak rendszerint . . .
(Lehet, hogy már el is irták előlem
Költő elődim ez ismert földi kint.)
Nos, én nyaralni jöttem Debreczenbe,
(Hisz oly szük markuk ma az istenek)
A Parnasszuson megsülhet az ember, —
Ámbár megfagyni, na itt sem lehet!

III.

No, hogy leszólták itt a helyi lapok
Pakfon-Váradot, mert nem volt vize . . .
(Váradon mindenben van szegénység,
Csak abban nincs, mi kaczer és pisze.)
Hogy Debreczenben hűsölök, — azóta
A víz-ügyet nagyon megismerém:
Bizony, vízben itt nagyobb a szegénység:
Peldaul itt vizet nem lattam én . . .

Dyb.

* **Tóth Andras és az aradi Darányi szobor.** Arad városa szobrot akar emelni néhai főorvosának Darányi Janosnak. Azok között, a kik Arad város javáért, boldogulásáért küzdve, meguknak el nem évülő érdemeket szereztek, az első sorban áll Darányi János. Humanizmusa, önfeláldozó munkás-

sága, nagy tudása és emberszeretetének áldását élvezte a város egész özszesége, mint annak ugyszólván minden egyes polgára. Mikor meghalt, a város polgárai elhatározták, hogy szobrot emelnek emlékének. A szobor elkészítésével pedig Tóth Andrast, a mi zsenális szobrászunkat bízzák meg, a ki különben 11 évvel Aradról jött Debreczenbe. S a l a c z Gyula polgármester megindította Tóth Andrassal az — egyelőre bizalmas jellegű — tárgyalásokat s a mint értesülünk, Tóth Andras már dolgozik is Darányi János mell zobranak egy tervezeten. A tervezet Darányi Janosnak egy 1889. májusában, tehát nem sokkal halála előtt főivett arcképe után készül. Öszintén örvendünk Toth Andrasunk újabb sikerének, s egyu tal gratulalunk Arad városának, hogy ily derek művészt bízott meg a Darányi szobor megalkotásával.

* **Uj közjegyzőség.** A debreczeni kir. közjegyzői kamarához ez év okt. 1-től kezdve uj közjegyzőség fog tartozni. Halmi — szathmármegyei nagy községben állittatik fel az uj közjegyzőség, melyről a hivatalos lapban a következőket olvassuk: Az igazságügyminiszter a szatmár-németii kir. törvényszék kerületéhez tartozó halmi kir. jbiróság területére, Halmi székhelylyel, külön kir. közjegyzőséget rendszerezített, a mely kir. közjegyzőség a debreczeni kir. közjegyzői kamarához fog tartozni. E rendszerezítés folytán a szatmár-németii kir. közjegyzőség hatósági köre okt. 1-től kezdve a szatmár-németii és fehérgyarmati kir. jbiróságok területére szoritkozik.

* **Kánikula.** Olyan meleg van, hogy még a köszivü ember is meglágyul. Meg éjszaka is szinte kiálthatatlan a hőség. Harom percz hujján tizenöt óra hosszáig van az égboltozaton a lángoló nap, a mely tűzsugarával agyonnyilazza a földi halandót, Nincs hová meneküljünk előle. Keresztüldöfi a napernyő szövetét, besurran az abakon, a falakon s ha legyezővel bessegeted el magadtól, megizzadsz a munkában. Szivesen vállalkoznék mindenki az északi sark fölkutatasára, csak hogy egy kicsit messze van az örök jég birodalma. Az ember mindenféleképpen próbálkozik, hogy megvédje magát a kánikula ellen. Talán még a hűvösre is elmenne, ha a rendőrség börtöne nem lenne szintén forró katlan. Jeget aszalna, há lehetne. Hába vi-elkedik az ember hidegen e szerelmesével, ez mit sem használ. Még egy kis harmadnapos hideglelést is szivesen kiállnánk, ha azt csak úgy meg lehetne rendelni, mint a pikolót a kávéházban. A kávéház is kemeence valamennyi. A fagyalltal megégeti a vendég a száját, olyan meleg, a a jegeskávé pedig ugy gőzölög, hogy lokomotivot lehetne vele hajtani. Ha sokáig tart ez az állapot, Beresford és Fischer tengernagyok tiszteletére egész Magyarország felan olosra sül.

* **A főispáni titkár távozása.** A belügyminiszter Viczian István dr. belügyminiszteri fogalmazót, főispáni titkár szolgálatára a belügyminiszteriumba rendelte. Az uj főispáni titkár kinevezése után Dezenfeld főispán felmentü állásától Viczian Istvánt.

* **A büntetőjogi tanszék dotációja.** Az ev. ref. egyház gazdasági tanácsa megkereste Debreczen város tanácsát, hogy a város által fentartott büntetőjogi tanszék anárának megszavazott 300 korona fizetésjavítást folyósítsa. A véleményezésre felhívott jog- és

pénzügyi bizottság azt javssolja, hogy július elsejétől erre az évre eső 150 koronát a rendkívüli költségvetés terhére fizesse ki a város, míg a következő évekre a 300 koronát megfelelő módon illeszse be a költségvetés keretebe.

* **Az orgazdaság vádja alatt.** Lakatos Györgynét és fiat Istvánt (h.-bőszörményi lakosokat) orgazdaság miatt helyezte vád alá a debreczeni királyi törvényszék. A tárgyalást ez ügyben ma délelőtt tartották meg. A törvényszék elnöke dr. Szőke István volt ezavazó bírák pedig Kolbenhajer Kálmán és Tóth Aurél dr. A vádat Galánffy kir. ügyész képviselte, védő dr. Király Péter volt. A vád és védbeszéd meghallgatása után a törvényszék a vádottat felmentette. Panaszos Klein Bernát azonban ez ellen fellebbezett.

* **Nagy tüzi játék.** Leidenfroszt Gyula nagyszabásu tüzijáték rendezésére készül. Jó ismeri a debreczeni közönség az ő nagy gondal összeállított, igazán gyönyörkődteő mutatványait, a legujabb tüzijátéka azonban felülmulja az eddigieket is. Milánóból nagy költséggel hoztatott meg valami szép különlegeséget, s ez, valami Taku ostromának bemutatása fogjak képezni a tüzijáték főbb pontjait. A tüzi játék vasárnap estére van tervezve.

* **Szenzáció — szenzáció!** Jön a nagy költő. Örvendj Debreczen, fellendül irodalmi életed az uborkaszegzonban. Jön Bende Albert szónok, költő, író és sok más egyéb s előadást fog tartani.

Saját műveit fogja előadni, azokat a műveket, melyek mint ő mondja „Ő felsége I. Ferencz József magyar király és a német császár előtt ismereteseek.

Éljen tehát Bende Albert! De vajjon ki ő, kérdezhetik sokan, a kik még nem melegedtek fel költészete sugarával. Ismertetőjelül bemutatjuk a nagy férfinak helyesirási hibakkal kissé hadilábon álló, de azért költő szárnyalásu leveleit. Ime így hangzik:

Tks Szerkesztő ur!

Üdvözlöm! küldöm ezen műveim, közelebről ott leszek a mint a holnapi Pesti híradó lapban van a nevem ugy az ellenzékben és a képes Bpestben, addig is mig oda mennék sziveskedne közölni a lapjában hogy melyik terem bérlő vagy tulajdonosvallalna el 1/3-ában előadásom odaérkeztemkor megszolgálom, Isten velünk!

Bende Albert

Budapest kecskeméti ut 2. sz. 1. a. 12. 1900. 19./7.

Igy ír a költő, kinek verseit császárok és királyok ismerik. És még eddig nem választották be a Kisfaludy tارسaságba! Nem hátatlan a mai kor?

* **Talált gyanus tárgyak.** Az ispotályi lapon egyik arokban ma reggel egy imitall ezüst tálczara bukkantak, mely egy vajtartóval és czukortartóval hevert a földön. Mind a három tárgyat bevitték a rendőrség bürogyi osztályához. A rendőrség felszólítja a tárgyak tulajdonosát, hogy okvetlen jelentkezék, mert valószínű, hogy valamelyik betörő vagy tolvaj emelte el s dobta az arokba.

* **Vérengző hetes.** Szabó Lajos műhelytelepi vendéglős tegnap délután megdorgálta a nála szolgáló Horváth Gyula hetest. A hetes azonban gorombán válaszolgotott vissza s mert a gazdája szigoruan rendre utastotta, annyira feldühödött, hogy kést rántott elő és azt teljes erejével a Szabó Lajos vendéglős baloldalába vágta. — Sziven akarta szurni a gazdáját, de a kés szerencsére jóval lejjebb hatolt a testbe és nemesebb részeket

nem érintett. Mikor a kést kirántotta gazdája testéből, a védekező vendéglős kezét is megvágta vele. Szávót — kinek állapota elég súlyos — most a lakásán ápolják, a hetest pedig letartóztatták.

Egy mandátum és kilencz párbaj

Rimaszombat városának levegője igen harcias. A legutóbb képviselőválasztásból kifolyólag összesen nem kevesebb, mint kilencz párbaj-affer támadt. Legújabbán három párbajról értesítenek bennünket. Két kardpárbaj elég szelid befolyásu volt, melyekben Farkas Zoltán és Szentmiklóssy István földbirtokosok, továbbá Szeiffert Antal és Szokoll István állottak szemközt egymással, csekély sérülést szenvedve. Sokkal komolyabb volt a harmadik, Náray Gyula szerkesztő és Fáy Gyula között. A szerkesztő lapjában megtámadta Fáy, ki erre erős hangon válaszolt. Ezek is karddal verekedtek s Fáy a jobb karján, ellenfele pedig a fején súlyosan megsérült. Ez volt a 9-ik párbaj a rimaszombati mandátumért.

* A biciklizták fegyvergyakorlata.

Az illető hadkiegészítő parancsnokságok felszólítottak rendeltileg a kerületjökbe tartozó s fegyvergyakorlatra az idén bevonuló hadköteleseket, hogy a mennyiben kerékpárral rendelkeznek, e hó 20-ig jelentsek be azt felettes katonai hatóságuknál s a fegyvergyakorlatra keréksarjakkal vonuljanak be. Minden kerékpáros katonára biciklizingálás czimén bizonyos kártérítést kap.

* Megakadályozott román izgatás.

Kukácsiu Laszlo, a hírbet laczfalusi pópa ismeretes arról, hogy a környékbeli községek buszjait arra szokta felhasználni, hogy odautazva, a szöszékről s a templomon kívül is izgasza a népet. Az ilyen fajta kirándulások egymásutánban szokták követni egymást. Legutóbb Felsőbányán akart tanainak propagandát csinálni, de az ottani szolgabíró tapintatos ébersége folytán törekvése meghiúsult. Midőn ugyanis híret vette, hogy Lukácsiu mire készül, s hogy nem hajlandó ellenálni szándékától, Lukácsiu lakását csendőrökkel őriztette, hogy megakadályozza a hírbet agitátor szereplését Lukácsiu e kudarc után rövidesen s bosszankodva eltávozott Felsőbányáról laczfalusi magányába.

* A háló. Egy Balaton-melléki fürdőben

nagyobb társaság álldogált a vizparton. Az öreg halász éppen a hálójával vesződött. Halászhoz készült. A társaságnak egy nem anyira fiatal és naiv, mint inkább naivakoló tagja, gyermekes örömmel csapta össze a kezét;

— Jézusom! háló! . . . Bácsi halásznál fog?

Az öreg a nélkül, hogy felnézett volna, még a pipát sem vette ki a szájából, úgy válaszolt:

— A mint látja a kisasszony.

— Megengedi, ugyebár, hogy nézzük? . . . Nagyon szeretném látni, hogy miképen vetik ki a hálót.

Az öreg egyet sodorított ősz bajuszán s hamisan kacsiintott a nagyságos kisasszony felé.

— Menjen már . . . Mintha nem tudná.

* **Leleplezett uzsorások.** A szilágymegyei csendőrség hónapokig tartott nyomozás után nem kevesebb, mint 175 uzsorásról rántotta le a leplet, kik Szilágymegye területén hallatlan módon szipolyozták a megszorult lakosságot. Az ötven-hatvan százalékos kölcsön még a legenyhébbek közül való és legtrikabban fordultak elő, ellenben a száz és kétszáz százalékok között változó kölcsönök a legsűrűbben fordultak elő. Számos olyan esetet derített ki a csendőrség, a hol 50 forintos kölcsön két-három évi hasznalataért, elvették a szegény ember házat és földjét. A kormányának úgy látszik, tudomása van ezekről az üzelmekről, mert külön rendelete ben utasította a csendőrséget ezeknek a visszaéléseknek a felderítésére. Ennek alapján indította meg a csen-

dőrség azt a nagyszabásu nyomozást, melynek eredménye a szilágymegyei uzsorások leleplezése és feljelentése. A zilahi kir. törvényszék vizsgálóbírája az időközökben beérkezett csendőri jelentések alapján már hónapok óta foglalkozik a vizsgálattal valóságos néleg a törvényszék még az idén itélkezni fog a feljelentett uzsora ügyekben.

* Ötvenezer frank egy emberéletért.

Az utóbbi időben rendkívül sok gondatanságból eredő szerencsétlenség történt Párisban. A francia bíróságok most úgy akarnak segíteni a bajokon, hogy kéréshetetlen szigorral szabadságvesztéssel sújtják a szerencsétlen-eg előidézőit s ezenfelül érzékeny pénzbüntetésrónak ki rájuk. Néhány het eőt a Quind-Pasyn kocskazót Colbach kereskedő, fiatal aldott állapotban levő feleségével. Az u mellett halad el a versaillesi lövönat. Ennek kocsi vezetője Colbach kocsijának lattára erősen csegetni kezdett, úgy hogy a ló megrobkrosodott s felfordította a könnyű hintót. Colbach a kocsit alá került, s oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy néhány óra alatt kitéhelte lelkét. Feleségének szerencsére az ijde men kívül semmi komolyabb baja nem történt. A parisi törvényszék a kocsi vezető gondatlanságát beigazoltnak találta, s egy esztendő fogsággal sújtotta. Vetkesnek talált azonban a lövasut-társaságot is, hogy alkalmazottait nem oktatja ki s hogy nem ügyel fel rájuk kellőképpen értekeoy pénzbüntetésen kívül arra is kötelezte, hogy Colbachnak ötvenezer frank kártérítést fizessen.

* A Gott erhaltta Párisban.

A parisi világbajnoksági küzdelemben — mint Párisból írják — a zenekar abban a biztomban, hogy a diszkoszobásban egy amerikai ember nyerte el az első díjat, s a Star-spyled és spayner yanka himnusz huzta, mikor azután figyelmeztették a zenekart a tévedésre s arra, hogy a díjat magyar nyerte el, a zenekar rázendített a Gott erhaltre.

* A hitvesgyilkos kántor.

Schlesinger Márkus kántortanító, a ki tegnap délután a dob-utca 73. számú házban levő tejesarnokban elvált feleségét, született Braun Annát meggyilkolta és azután öngyilkossági kísérletet követett el, a Rókus-kórházban Récey tanár osztályán fekszik. Ma reggel állapotja jobbra fordult, eszméletét is visszanyerte. A gyilkos sebe igen súlyos, de — mint most kiderült — a kéz a nyak ütését sem sértette meg. Ha valami komplikáció nem lép fel, a gyilkos nem kerül el a földi igazságszolgáltatás sújtó kezét. Szerencsétlen áldozata, a felesége, még a törvényszéki orvostani intézet halottak-kamrájában fekszik. A törvényszék orvosai valószínűleg holnap delelőt boncolják fel. Schlesingert ma delelőt halgatta ki Koródy Béa segédfogalmazó, a ki a rendőrség részéről vezet a vizsgálatot. A súlyosan megsebesült gyilkos csak keveset tudott beszélni, s nagyon hamar kimerült. Elmondotta, hogy május 2-án felesége kidobta, mert nem tudott megférni vele. Sirva mondta el, hogy mennyire szerette az asszonyt, a ki nem akarta meghalgatni. Végre az elkeseredés ragadta a végzetes lépésre, a melyre már napok óta készült.

* **Carmelini** a híres bűvész tegnap este a nagyerdőn produkálta magát nagy közönség jelenlétében. Az ügyes bűvész minden mutatványt zajosn tapsoltak. Ma ismét a nagyerdőn fog produkciókat tartani. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

* **Mükedvelő előadás.** Az asztalos ifjak a jövő hó 4-én, szombaton tartják mükedvelő előadásukat a Margit fürdő dísztermében. Az előadásra a próbák már javában folynak és a rendezőség buzgalma, a szereplők igyekezete garanciát nyújtanak, hogy az előadás jól fog sikerülni.

Színház.

Debreczeni színészek hangversenye.

A debreczeni színtársulat itt vakációzó tagjai Karacs Imre, Környey Béla, K. Galyasi Paula, továbbá Püspöky Imre nyugalmazott színész Aranyossy Gyula volt színikazgató Pávay Ilona, a színiakadémia III-ik éves növendékeinek és Püspöky Rózsika színésznőnek közreműködésével a Margit fürdő dísztermében 24-én, tehát a jövő kedden jótékonycélu rendeznek. Ez alkalommal egy kis ünnepség is lesz Püspöky Imre tiszteletére, a ki 35 éven keresztül volt a magyar színészet buzgó lelkes katonája. Hisszük, hogy a közönség tömegesen jelenik meg s fejezi ki Püspöky iránti rokonszenvét.

A hangverseny este 8 órakor kezdődik. Belépő díj 1 frt, 80 kr. A műsor különben a következő:

1. Süketnek kell lenni. Egyfelvonásos vigjáték. Szereplők: Pávay Ilonka, Püspöky Imre, mint jubilans, Aranyossy Gyula és Karacs Imre.
 2. Énekszám, — előadja Galyasi Paula.
 3. Szavaltat Pávay Ilonától.
 4. Opera és operette ariák éneki Környey Béa.
 5. Püspöky Rózsika egy vig monológot ad elő.
 6. Karacs Imre magyar népdalokat énekel.
 7. Énekszám Galyasi Paulától.
- A nagyon is élvezetesnek ígérkező este-előadásra már özetesen is jónak látnuk felhívni a közönség pártoló figyelmét, tekintettel a jóékonny czelra és a jubáló nyugalmazott színészre.

F. Kállay Lujza póstyéni diadala.

Lapunk tegnapi számában meg-mlékeztünk már F. Kállay Lujza póstyéni sikeréről. Most az **Egyetértés**-ből olvassuk a hangversenyre vonatkozólag a következőket:

Művésztély az Erzsébet-szobor javára. — Sikeres művésztély volt vasárnap a póstyéni fürdőben az ott felállítandó Erzsébet-szobor javára. A hangversenyt Semsy Mariska a m. kir. operaház jeles művésznője nyitotta meg, a ki Gounodtól, Griegtól és Mihalovichtól énekelte dalokat s a közönség viharos tapsait néhány raadással vizionozta. **Kállay Lujza**, a debreczeni színház prima-donnája Rippbóla levéláráit énekelte, a z on felül magyar dalokat is szintén zajos tetszést aratott. Végül Moser Paula kisasszony zongorázott nagy sikerrel. A hangversenyt parkünnepély előzte meg, utána pedig táncz volt reggelig. A sikerült estély ügyes rendezése dr. Fodorné szől. Berchold grófne, Erdődy B. gróf, Grawé Huzó es Winter Lajos érdeme. Az estély jövedelmét a királyné szobrara szánák es epen ezért erős vi-szatetszást keltett, hogy az ott időző Streitmann Karoly bécsi operette énekes csak tiszteletdíjért akart közreműködni. A rendezőség erre lemondott Streitmann énekeről.

Szacsvay Sándor Pécsen.

Szacsvay Sándor, színtársulatunk volt kiváló hőszerelemese a mint már megírtuk, megvált a debreczeni színházról s Tiszai Dezső igazgatóhoz szerződött Pécsre. Sokka nagyobb fontossága van tavezásának, hogy arról ne emlekezzenek meg úgy, amint azt színház-ügyekben is mindig követni szokott igazságérzetünk követeli.

Szacsvay Sándor azért válik meg a debreczeni színházról, mert nem érvényesühetett. Nem kapta meg azokat a szerepeket, melyek őt mint hőszerelemese ambízióitak volna a további munkára. Ő ezért az igazgató teszi felelőssé. Ha így van, ugy Komjathy éri a vad, hogy elvesztett társulata egy kiváló színészt, igazi művészlelket. Ugy tudjuk, hogy ebben a színtársulatban Szacsvay pótolta volna Fenyéri Mórt is.

Mit csinál most már az igazgató, hogy mindkét tag kimaradt a repertoárból? Minden nagy társulat szervezkedve van. Hol kap egy másik Szacsvyt? Vagy az teljesen mindegy lesz, ha Szacsvy szerepét a kartársai veszik át. Sajnáljuk, hogy éppen most nem tudjuk, hol van Komjáthy. Nagyon szeretnénk tőle ez irányban biztos és határozott felvilágosítást nyerni. Mert Szacsvy távozása a debreceni színházra nézve nagy csapás!

A vidéki színészet felügyelete.

(F) A vidéki színészet, olyan fogalom a melynek jellegzetességét nem annyira a kulturális feladatok teljesítése, hanem inkább a könnyelmű, bohém élet adja meg. Mivelhogy nem annak, hanem ez u öbönak révén vált ismertté.

Nagy általánosságban a vidéki színész alatt olyan embert értenek, a kinék jó öblös hangja van és este, előadás után, a színház melletti kis kocsmában igen sok érzéssel tudja énekelni, hogy: „Fürdik a holdvilág az éj tengerében...”. Ez, esetleg kellemes tulajdonsága mellett pedig soha sincsen pénze és a színi évad végével bizonyos mennyiségű adósságok hátra hagyása mellett, távozik egy más városba.

Ezt értik a vidéki színész czime alatt. Nincs így a dolog, sok a kivétel, de az átlagtipust ilyennek tartják.

A vidéki színész címnek pedig olyan határozott értelme van, hogy megírni sem kell, mindenki tudja. Az ő működésük eredménye — a közfelfogás szerint — nem annyira az ábrázoló- vagy zeneművészet területén domborodik ki, hanem inkább a valóper-keresetek aktáiban és különféle hitelkönyvek kiegyenlített téteiben.

Szomorú tény, hogy ez a kép fűződik a vidéki színészetbe, sőt miután általánosítják igazságtalan is. Mindenesetre azért van ez így, mert sok az olyan vidéki színész, vagy színésznő, a ki megfelel e fogalomnak.

A vidéki színészetnek pedig rendkívül fontos kulturmissziója van s hogy a magyarság terjesztésének legerősebb fegyvere lehet: azt mindenki jól tudja. Azonkívül a magyar színészet legkiválóbb erői is onnan kerülnek fel a fővárosba, tehát értékes művészi anyag is rejlik ebben a köztudat szerint oly kicsiny szerepet játszó vidéki színészetben.

Mégis egész mostanig vajmi keveset törődtek helyzetével, holott átlagos művészi meddősege éppen nyomoruságos helyzetéből származik.

Az első lépés, a melyet a vidéki színészet niveaujának emelésére tettek, az volt, hogy a jobb vidéki társulatok az operák, — tehát a nevesebb művészet — kultiválására a belügyminiszterium szubvencziót létesített. Most történt a második lépés, a mikor Széll Kálmán belügyminiszter a vidéki színészet részére országos felügyelői állást rendszeresített kinevezvén arra gróf Festetics Andort, a Nemzeti színház volt igazgatóját. Magát az erre vonatkozó rendeletet lapunk belsejében közöljük s e helyen csupán a felügyelői állás hatásköréhez óhajtunk hozzászólni.

A vidéki színészet felügyelője — nem tudjuk alkalmas-e vagy sem erre az állásra gróf Festetics Andor — az lesz legfőbb kötelessége, hogy a vidéki színészetet lehetőség szerint megtisztítsa a nőkultuszról s az igazgatók jogtalan hasznosításától.

Mert a míg a vidéki színügyi bizottságok — ugyszólván kivétel nélkül — csupán Don-Juani hajlamaik eszközéül tekintik tisztességüket, addig a vidéki színigazgatók csupán ennek kielégítésében látják boldogulásuk feltételét.

Tudják, hogy adhatnak irodalmi tartalom nélkül való, egyenesen az izléstelenséget terjesztői csupán az érzési hatásokra vadászó darabokat, ha kielégítik a színügyi bizottsági tag uraknak szerződteessükre és más effélékre vonatkozó kívánságait.

Ez pedig nekik nemcsak azért alkalmas, mert a ledér, érzékiségre apelláló fércművekhez mindig könnyebb közönséget hódítani mint az igazi művészethez, hanem azért is, mert

ilyen esetekben nem annyira művészi fizetést, mint inkább kis fizetéssel járó czímet kell adományozni.

A cimdományozás pedig sokkal könnyebb mint a tisztességes erők megfizetése. Így történt azután, hogy a vidéki színészet egykori magas és hazafias piederstáljáról leszállott a közönséges — és sokszor nem is éppen delikát — üzletkötések vállalkozására.]

Megismerni a vidéki színészet e mizerábilis állapotát, kirítani a nőkultusz korrupcióját s ugy a színműirodalomban, mint a zeneművészetben szigorubb mértéket alkalmazni: az lesz feladata az országos felügyelőnek. Bizonyos, hogy sok helyütt arra a szomorú tapasztalatra fog jutni: hogy pénzségtség nélkül ez idő szerint elérni alig lehet valamit — s ezért itt lesz második, talán még nehezebb feladata: az érdemes vidéki színtársulatoknak anyagi pártolását kieszközölni.

Amde ennek meg kell lenni, mert különben az a sok apró vidéki színtársulat nem kultur intézmény lesz a jövőben sem, hanem terjesztője az erkölcsi romlottságnak és művésztelen izléstelenségnek.

Ezeket pedig országosan szervezett hivatalok felügyelete mellett üzni igazán szükség-telen.

Ej Uchnem!

Galactól a vaskapun keresztül usznak fölfelé a hajók. Ej Uchnem! Bécsig nem lehet leülni. Hat-hét napon keresztül a nyílt fedelzetén kétszáz, háromszáz, asszonyok, gyermekek összehúzóva. A férfiak állva a usznak, az asszonyok ölékben tartják gyermekeiket, különben nem volna helyük. Ej uchnem, a zsidók mennek Kanadába.

Kergetik? Dehogy. Megirtá a román kormány Rotschildnak, hogy nem kergetik, csak szöknék, mert rossz hazafiak. Nehez az élet Romániában, de lám, mindenki ott szenved és küzd tovább, csak a zsidók hagyják ott hátlatlanul az edes anyat, mely nem tudja őket táplálni. A tehetetlen zsidó gyomor! Feuszkal Pestig egy nőgyeleti népkönyha ebedért, a mely ér tejenként tíz krajczart. Ej uchnem!

Furcsa nézni. A galaci hajó, mint a bolygó hollandi, szeli a Duna civilizált habjait. Rajta egy csomó kétségbeesett ember, a két parton szuronyos zsandárok, akik vigyáznak, nehogy valamelyikük partot érjen. Az eleven pestist vigyázzák így, nehogy kiköszön. Városokban, allomásokon senki sem szabad a hajót elhagyni, hogy az allásban megdermedt tagjait mozgassa. A könyörület csak úgy messziről nyújtja nekik alamizsáját. Ej uchnem, a hajón zsidók vannak.

S mennél beljebb érnek a civilizációban, elátkozottságuk sulya növekszik. Annál több zsandár vigyáz rájuk, annál nagyobb érdemet szerez a kormány, mely kikötni nem engedi őket. Ah, Kanada oly messze van s csak ott, a kannibál renetegben terem számukra a szárazföldi szabadság. Ej uchnem!

Ez nem antisemitizmus, csak jogos előrelátóság. Hát nincs nekünk elég zsidók s bajunk a mi zsidókkal s van jó dolgunk, hogy a nyakunkba vegyűk, amitől a románok szabadulni akarnak? A jövevény zsidó nyit egy kis boltot és megveszi a parasztjainkat. A kivándorlás oka a bevándorlás. Hát legyen vége a bevándorlásnak, álljuk el a baza kapuit, ide ugyan idegen zsidó be ne tegye a lábát. Alló mars, azaz pardon: Ej uchnem!

Hogy Darányi ur, meg Széll ur cselekszik így, megérttem. Mind a kettő liberális. De a magyar zsidók is ordítanak policzáj után és nem engedik leülni a kaftanosokat, a kik különben nem viselnek kaftánt, hogy kimutassák gutgesinot voltukat. Néhány fazékban néhány meleg kanalat visznek a román hitsorsosok elébe és ezzel megnyugtatták a lelkiismeretüket. Nagy a Duna és Marchegg-nél határ van. Ott már az osztrákok gyakorolják a hitrokoni szeretetet.

Hogy mi egyebet csinálhatnak? Jó Istenem, például lármázhatnak. Azt mond-

hatnak: abban a pillanatban, amelyben nekem a határra zsandárokat kell küldenem, a román zsidó kérdés megszűnt román belügy lenni. Mert nem idegen állam privát ügye az, mely engem rendszabályokra kényszerít. Nekem jogom van megkövetelni Romániától, hogy ne verjen engem rendőri költésekbe. Azonkívül aláírtam Berlinben egy szerződést, melynek minden pootját megtartom én, tartás meg tehát más is, például Románia. Ez a kis királyság akkor nemcsak a királyságot vállalta el, hanem a jogegyenlőséget is, amely a zsidóknak adandó.

Ezt teheti Magyarország és teheti egész Európa. E helyett azonban kordont vonnak a kivándorló zsidók ellen s engedik őket kergetni. Mi ez? Jog-e vagy igazság? Mert, hogy nem törvény, az bizonyos.

Ha a kinematográf mutogatná azt a hajót, a mint a Poi-ho folyón viszi magával a szerencsétlen kiüldözötteket, százával tódulnak a bódéba: óh a szegények, milyen érdekes! A Dunán kikötnek a valóságban, a partról látni a nyomor előképeit, hallani a hazatlanok hagyományos cionista indulóját, de hogy is vont oda a kiváncsiság! A látványosságból hiányzik az exotikum. Pedig annál exotikusabb, mennél európaibb a visszhang.

A modern élet tovább hullámszik s a köz véleményben nem vet habot a román áramlat. Pedig ugyancsak állig fegyverben készül az egyesült Európa a sárgák ellen, akik román módszerrel gondolkodnak: el az idegencckel! Persze, itt zsidókról van szó, akik ki szipolyozzák a népet, ott keresztényekről, a kik kulturát terjesztenek! Kiszipolyoznak? Kulturát terjesztenek? Hallgassák csak meg a boxerkiáltványokat, ott a kulturát nevezik kiszipolyozásnak.

Azt mondják: jön a fehér idegen ármányos mosolyival és üres kézzel s mire fordul a nap, uri góg vonaglik az ajka körül és telve van a ládája a sárgák aranyával és a magtára a sárgák eledelével. Az idegen ördög az ő hatalmasabb istenével és élesebb eszével mindent legyűri az együgyű sárgát. Igaz, hogy eszesebb, — de hát ki büntetheti a szegény sárgát azért, hogy nem oly élelmes, mint a fehér?

Ott a sárga mondja azt a fehérről, a ki keresztény, itt a keresztény mondja azt a zsidóról. S a sárgának nincs igaza és magára ingerli a civilizáció hadseregét, pedig valóban urrá lesz rajta a fehér és annak a kényéltől kedvtől függ, hogy elvegye-e a hazáját, lenyakazza a császárját és fölrobbantsa a bálványát. S a románoknak igazuk van, pedig a zsidó joga nem jog, a zsidó szabadsága a földönfutó, a zsidó pénze pedig mindenkié. A föld, a hatalom, a pénz és a jog az ő kezükben van, a zsidókeban semmi. Kell-e nyomorubb paria, mint a román zsidó? — Ej uchnem, feleljen rá a zsfolt hajó és a zsandáros part.

Sok mindent lát ez a mostani kor. És én áldom istenemet, hogy ebben a korban engedett születnem. A szemem előtt vonul el az egész világtörténelem, az ókortól kezdve a jöveendő századokig. Láttam trónokat építeni és trónokat összeolvadni, láttam az emberi ess csodás ragyogását és az emberi szív legmagasztosabb megnyilatkozásait. Láttam a gigászok harczát az istenekkel és láttam az isteneket földi népek után futkosni, kit arany légy kit ökör képében. Oly ragyogó, oly teljes, oly konfuzus ez a mi időnk! Csak a galyarabok sötét kórusát nem hallottam még, egyedül színpadon a Szlavianszky csepirágó társaságától. De ime most megindul ez is — a szőke Dunán egy fehérbordájú hajóról. Ezüstösen evickélnék körülötte a Dnna fodrai, vidám sikongatással siklik el mellette a margitszigeti hajó emberbarát urak és hölgyek üdvözlők a hitrokonság nevében a szerencsétleneket, aztán együtt sipol a gép, kalapok lengenek, kendők lobognak és az alkonyodó messzeségből ide hangzik busan, bongva a cionista dal: ej uchnem, mulik az idő és az emberiség nem változik!

Kóbor Tamás.

Oh azok a statisztikusok.

Irtá : dr. VÁRADI ÖDÖN.

Színhely : Egy csinnal és kéonyelemmel berendezett szoba.

Dr. Eröss : Csak hogy újra láthatom, édes Mariska.

Mariska : Csoda, hogy már egyszer abba hagyta azoknak az unalmas könyveknek a böngészését.

Dr. Eröss : Pedig higgye el Mariska, olyan pompásul éreztem magamat, mikor a statisztikai kimutatások alapján összeállítottam, hogy Magyarországon 1 évben termelnek átlag 15.000.000 mm. búzát, 6.000.000 rozst, exportra visznek 8.000.000-t, ebből tiszta magyar vidékről ered . . .

Mariska : Irgalom, kedves doktor uram, e számrengetegeket folytatását hagyja abba.

Dr. Eröss : Magáért Mariska, szívesen megleszem. Mióta megismertem s tudom, hogy nemsokára eljön az a boldog nap, melyen isten és emberek előtt a magaménak mondhatom, úgy érzem, szívem is erősebben dobog örömhében legalább is óránként 10—15-tel, a mi egy hónap alatt 450, 1 év alatt valami 6 ezret jelent. Már most tekintetbe véve, hogy a szívhurok működéséhez minő erő szükséges . . .

Mariska : (duzzogva) Tudom, most már a szívburok működéséről fog előadást tartani, oh ezek a tudósok, pedig lássa Géza, én is tudom, hogyan működik a szív. Tanultam a leány iskolában, emlékszem, hogy ugyan csak megdicsértek érte, mikor a vizsgán elmondtam a szív rendes működése nagyon kívánatos, a szívbajok veszélyes jellegűek szoktak lenni, mintha most is látnám, hogy a hallgatók között levő fiatal emberek milyen pajkosan és gunyosan nevetnek, mintha bizony nem tetszett volna nekik.

Dr. Eröss : Oh de hogy Mariska, olyan aranyosan álhatott magának, mikor ajkaival a szívbajokat fejtegette. — Tény az, hogy a szívbajok nagyon szaporodnak. Dr. Káászy épen a múlt héten bizonyította be a Magyar Tudományos Akadémiában tartott felolvasáson, hogy állítólag 100 ember között Magyarországon 15 Angliában 10, Svédországban 8 ember szívbajos, ezek közül születési öröklé a bajt Európában átlag 8%, Amerikában 7%.

Mariska : Tes-ék, már megint a statisztikába kezd. Édes Géza, mondja, hát maga nem is tud már a jegyesének mást mondani, mint statisztikai adatokat, pedig hiszen anyai alkalmas beszéd tárgy kinalkozik . . . (pajkosan nevet.)

Dr. Eröss : Persze, persze, de hiszen jól tudja Mariska, elmundtam már az első bevallástól kezdve eddig 159-szer, hogy imádom, napközben rendszeren 5 óra 50 p. és 48 mp.-ig gondolok magára, arra az imálandó mély tűző fekete szemekre, ébenfekete hajjára, piros ajkaira, mely versenyez a korallal; gondoljon csak vissza arra, hogy eddig 97-szer kértem, hogy legyen az én aranyos feleségem s maga aranyos Mariska eddig éppen 176-szor mondta nekem és én mindig éppen olyan gyönyörűséget éreztem, mintha először mondtatta volna : szeretlek.

Mariska : Jesszus, csak nem vette azt is jegyzékbe, hányszor mondtam?

Dr. Eröss : Ne haragudjék édes Mariska, de lássa engem úgy boldogít az a tudat, hogy ismeretségünk ideje óta egy napra átlag 3—5 „Szeretlek” nyilatkozata jut.

Mariska : Már látom Géza, maga igazán javithatlan, mindig azokkal az unalmas számokkal jön elő.

Dr. Eröss : (Lelkesülten, szavalva) Oh édes Mariskám, ha feltudnám magában is a lelkesedést, az érdeklődést kelteni a statisztika iránt! Olyan szép, olyan nemes tudomány az! A számok beszélnek, élnek, tanítanak. Mennyit eszünk, mennyit mulatunk, mennyien esküszünk, stb. stb. mind mind megtudjuk belőle, higgye el, édes Mariskám!

Mariska : (Duzzogva.) Nem hiszem, azért sem hiszem. Azt sém hiszem, hogy maga engem szeret. Maga nem is szeret engem, maga csak a hosszú számoszlopait szereti.

Maga Géza, mindég csak arra gondol,

hány százalék esik erre vagy arra, mennyi az átlag (könyvezve) oh igen, érzem, maga Géza nem ért meg engemet, magában nem találok rokonlélekre.

Dr. Erdős : Mariska, hogyan, azt hisz, nem szeretem, hát nem tudja, nem mondtam eleget mennyire imádom.

Mariska : (vuuyosan) Tudom mondtam már vagy 197-szer. Egy napra jut átlag 0.62 százalék.

Dr. Eröss (könyörögve). De mondja kedves arányos Mariska, mivel bizonyítsam be, hogy imádom, hogy az ön boldogsága az enyém is, hogy minden perc, melyben látom, reám a boldogság az öröm cserze!

Mariska : (akadozva.) Hat . . . hát . . . ígérje meg, hogy többet sohasem fog számokat elősorolni és statisztikai adatokat felhozni.

Dr. Eröss : Angyal, édes angyal, szentül megfogadom, soha többé számot nem említek.

Mariska : Jól van, akkor megbocsátok.

Dr. Eröss : Édes Mariskám, akkor kérek a béke jeül egy csókot, csak egyetlen csókocsát.

Mariska : (habozva) De nem tudom.

Dr. Eröss : (hirtelen átöleli és megcsókolja.)

Mariska : (kibontakozik s tettetett neheztelessel.) Ennye hát most már megint mit tesz? Talán az is hozzá írja majd a számokhoz.

Dr. Eröss (komoly, tudós arccal.) Oh igen, ez a 37-ik, minden három napra jut átlag 1.

Mariska : (nevetve.) Oh, maga javithatlan, már megint számít.

Dr. Eröss : Ez volt az utolsó számítás! Oh, miért is vagyok én fogalmazó a m. kir. statisztikai hivatalnál.

Nyilt-tér.

**„MARGIT”
GYÓGYFORRÁS**

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint ke és szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas náriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitűnő hatásu a **légtutak s tüdőhurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz” megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz kevés szabad szénsavával fogva. Kiváló hatást latni föle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.**

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a **hólyag hurutos bántalmáinál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainál, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyük adnak a „Margit”-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölé.**

MINTIVÓVIZ

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mintborviz általános kedveltségnek örvend. Főraktár : **ÉDESKUTY L.**

Ásványviznagyerkeskedés cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN. Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Budapesti gabonatözsde.

Jul. 19.

A készárutizlet hivatalos árjegyzései a következők

Buzza	kilós	Ar 100 kg.		kilós	100 kilogramm	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Ciszavidéki	0	76	7.10 - 7.35	80	07.75 - 07.95	
"	"	77	7.15 - 7.40	81	07.80 - 08.05	
"	"	78	7.30 - 7.60	82	—	
Fehérmegye	"	79	7.40 - 7.65	—	07.80 - 08.90	
"	"	76	7.05 - 7.30	80	08.05 - 0.825	
"	"	77	7.10 - 7.35	81	—	
"	"	78	7.25 - 07.40	82	08.90 - 08.95	
„estvidéki	"	79	7.30 - 07.45	—	07.85 - 08.95	
"	"	79	7.10 - 7.30	80	07.90 - —	
"	"	76	7.16 - 7.45	81	07.95 - 07.95	
Bánsági	0	78	7.30 - 7.65	82	7.80 - 08.00	
"	"	79	7.40 - 07.70	—	0.90 - —	
"	"	78	7.30 - 07.4	80	—	
Bácskai	0	77	7.25 - 7.45	81	—	
"	"	7	0 - —	82	—	
"	"	79	0 - —	—	—	
"	"	0	0 - —	80	—	
"	"	0	0 - —	81	—	

	Min. hekt.-ben	Arklógram	
R. zs elsőrendű	uj	70-72	6.45 6.65
" másodikrendű	"	—	6.25 6.40
Árpa takarmánynak	"	60-62	5.90 6.10
" égetni való	"	62-64	5.6 5.80
" serfőzdei	"	64-66	0. 0.00
Zab	—	39-41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	uj	—	5.60 5.85
" más nemű	"	—	0.00 0.00
Rencze bausági	"	—	—
Köles	—	—	5. 5.30

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Jul. 19. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 46—48 kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban — kr 320 kilog sulyban fiatal közép (páronként 251—320 kg. 50—15 kr. fiatal könnyű páronként 250 kg. sulyban 45 1/2—50 krig. Szerbiai : Nehéz pkint 260 kg. sulyban 48 1/2—49 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi Jul. hó 16. napján volt a szlet 43688 darab, Jul. 17. felbajtatott 239 drb. 1900 Jul. 17 an elszállította 415 dr. la-ara maradt 43312 drb. A sertésüzlet irányzata lanyha.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér.

Leány, női kalap üzletben, ki az eladásban és készítésben elegendő ügyességgel és jártassággal bír, azonnal alkalmazást nyer a Párisi Divat Áruházban Debreczen a főpost. mell-tt. 10.

2 Zala-Drill sorozó-gép, teljesen jó karban, feltűnő olcsón eladó Klein Jakab gépraktárosnál, főpíacz, főtrafik udvar. 5.

Ügyes ügynök ma as provisio mellett állandó alkalmazást nyerhet. Cím a kiadó hivatalban. 18

Czimbalom ócska, jókarban levő. megveteire k-re-tetik, Cím a kiadóhivatalban. 17.

Czipóket uri és női, kitűnő anyagból igen olcsón k-zit Lebovits Zsigmond czipé-z Debreczen, Píacz-utca 43.

Bor, kitűnő minőségű 120 hectoli er ér-melléki bor, nagyrészben bakar és rizling, nagyban eladó D-arbos utca 59. (24.)

Tavaszi és nyári idény 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó
hosszu, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak }
6.— és 6.90 jobb }
7.75 finom }
8.65 finomabb }
10.— legfinomabb }
valódi brünni szövetből.

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltő szöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb kámgarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Mintahú szállításért jótállás. y magánfelek előnyei tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni.

Pártoljunk a hazai ipart!

Első debreczeni fésűgyár

Kandia-utca, 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökor és bivaly szaruból készített fésűből dusan berendezett raktárát a n. e. közönség szíves megtekintésére. Készít továbbá minden szaruból előállítható tárgyakat a legjutányosabb árak mellett.

Ismét eladóknak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy — a gépkezelésben teljesen jártas — magyar illetőségű szakember azonnal alkalmazást nyer.

Elsőrendű hazai szakerőktől!

Árlejtési hirdetmény.

Vb. Reiner Flóra debr. lakos esődügyében a debr. kir. törvényszék minte-ödbiroság 10917/1900 sz. végzésével a csödtömeghez 1—997, 1003 és 1004 tételszámok alatt leltározott és a leltár szerint 13868'05 kor. beszerzési és 2517 kor 15 fillér becsértékű női kalap divataru és boltberendezési cikkeknek egy tömegben árlejtés utján leendő értékesítést engedélyezvén, az ideiglenes csödválasztmány utasításához képest van szerencsém erre az ezen árukat venni szándékozók figyelmét azzal felhívni, hogy eme cikkeknek zárt ajánlat utján egy tömegben való eladása következő feltételek mellett fog eszközöltetni:

1. A zártajánlat a becsérték 10 százalékát tevő bánatpénzzel együtt 1900 évi július 24 napjának déli 12 órájáig a tömeggondnoknál (Dr. Mariska György ügyvéd Debreczenben, Piac utca 10. sz. alatti irodájában) adandó be. Bánatpénz nélkül érkezett ajánlatok figyelmembe nem vétetnek.

2. Az ideiglenes csödválasztmány fenntartja magának a jogot arra, hogy a beérkezett ajánlatok felett szabadon határozzon.

3. A leltár tömeggondnok irodájában, az áruk és berendezési tárgyak pedig a tömeggondnok közbenjöttével tekinthetők meg.

4. A tömeg az áruknak a leltárban kitüntetett minősége és mennyiségéért nem s'avatol.

5. A választmány a beadási határnaptól számított két nap alatt határoz, erről az ajánlattevőt értesíti, az ajánlattevő az értesítéstől számított két nap alatt a tömeggondnoknál jelentkezni, s az ajánlat elfogadása esetén a megvett árukat és berendezést 24 óra alatt átvenni és a vételárat kifizetni tartozik.

6. Ha ajánlattevő a feltételek bármelyikének eleget nem tette bánatpénzét a csödtömeg javára elveszti.

7. Az ajánlat a beadás zárhatáridejétől számított két nap eltelig feltétlenül kötelező.

Tömeggondnok.

Figyelmeztetés.

Abbeli törekvésünk, hogy az egész monarchiában legjobbnak elismert hazai

portland-cementünket

a kisebb fogyasztó számára is könnyen hozzáférhetővé tegyük a nélkül, hogy szükségleteinek fedezése céljából közvetlenül a központhoz legyen kénytelen fordulni, arra indított bennünket, hogy

Debreczenben, Hatvan-utca 5. sz. a.

Lukács Vilmos

cégnél gyártmányunkból állandó raktárt tartunk.

Főlöszlegesnek tartjuk ugyan, hogy a I^a portland-cementünk kiváló előnyeit külön kiemeljük, de hogy a t. közönség meggyőződést szerezhesen arról, hogy I^a lédeczi portland-cementünk a magyar mérnök-és építész-egylet által előírt szabványoknál 40%-al erősebb — miáltal a keverési arány előnyösebb és ennélfogva végeredményében árterképében szintén felveheti a versenyt a látszólagosan olcsóbb román cementtel is — Magyarország nagyobb városaiban mintaraktárakat létesítettünk, a hol I^a portland-cementünk bármily kis mértékben is beszerezhető.

Gyártmányunk minden más cementen felül álló kitünő minősége biztosítékot nyújt aziránt, hogy a n. e. közönség igényei minden tekintetben teljes kielégítést nyernek.

LÉDECZI SCHENK ADOLF

LÉDECZI PORTLAND-CEMENT-GYÁRA
ÉS MÉSZEGETŐ MŰVEI.

Sertéstenyésztők figyelmébe!

A 13652. szám alatt szabadalmazott SOMOGYI GÉZA-féle állatok emésztését elősegítő por mindenféle sertésbetegségek ellen sikeres hatással bír.

A 13652. sz. magy. kir. szabadalmi okiratnak kivonata.

Jelen találmány tár ya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok, különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészthetőségét megkönnyíti. Mint a tapasztalatok bizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a mennyiben annak ellenálló képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagy mértékben növeli.

Figyelmeztetés.

A por, melyet étellel együtt bevesz a sertés, a gyomorból megemésztés után a vékonybelekbe kerül, a hol az tovább emésztődve annak alkalmas részei a bél szívo edényei (bolyhai) által felszívódnak s a tápláló szervek erein keresztül a vérbe vitetnek és számtalan véredény által szétterjednek a test minden részébe; innen van tehát az, hogy a por tartalma szerint belsőleg hat, mert ha találmányom rendszeresen használva lesz, sikeres eredménnyel jár.

Szakvélemény és kísérletezési eredmények.

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Értesitem, hogy az Ön gyártmányát kipepező állat-tápport kipróbálva, azt az állatok, — kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találok, — s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására bárkinek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tiszlelettel: Panos István,
Székesfehérvár sz. kir. város állatorvosa.

Ezenkívül számos elismerések vannak az ország legelső uradalmaitól, gazdáktól állatorvosoktól stb. kik írják, hogy a por mifele állatnál lett kipróbálva és mire volt sikeres hatása. Számos elismerő levelek minden fűszerüzletben megnézhetők. — 1 doboz 18—45 és 90 kr., vidékre 1 kilón felül franco adom.

Kapható Debreczenben DEUTSCH ALBERT és FIA fűszerüzletében.
Viszonteladónak árkedvesményt nyujtok.

Igen tisztelt Uram!

Ezen pár sorban fejezem ki köszönetem és elismerésem az ön által föltalált ugynevezett „Emésztést elősegítő por” nálunk tett jó hatásáért; a siker, mit elértünk, valóban meglepő; legyen meggyőződve tisztelt uram, hogy ezen kis község, hol pora a nagymértékben uralkodó sertés betegségekkel teljesen megszüntette, — hálás köszöneteinek nyilvánítása mellett oda fog törekedni, hogy minél több helyen és egyéneknek ismertesse emésztési porának megbecsülhetetlen értékét.

Adorján, 1900. január havában.

A község nevében: kiváló tisztelője

Daróczy Albert, községi főbíró.